

Forslag til
Museumspolitik 2011-2014

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Indledning	5
Museernes roller og funktioner	5
Udfordringerne	8
Ambitioner	9
Udviklingsområder	10
De næste skridt	14

Forord

Det er med største fornøjelse, at jeg på vegne af Frederikshavn Byråd kan præsentere den nye museumspolitik 2011- 2014.

Museumspolitikken er blevet til i samarbejde med repræsentanter fra museer i Frederikshavn kommune, der har givet væsentlige bidrag til udformningen af politikken.

I Frederikshavn kommune har vi en række museer, der rummer samlinger af kunst, kulturhistorie og naturhistorie på internationalt niveau, indenfor blandt andet billedkunst, exlibriskunst og marinearkæologi.

Museerne har en helt central rolle som kulturudbyder og kulturformidler af lokal historie i Frederikshavn Kommune. Museernes samlinger er med til at definere og forme vores lokale identitet, og bidrager dermed til at skabe historisk sammenhæng og refleksion hos borgere og besøgende.

Med museumspolitikken ønsker vi at styrke det store arbejde museerne bidrager med i udvikling af kulturtilbud i vores kommune.

Vi ønsker, at museerne påtager sig en endnu større rolle som aktiv medspiller i lokalsamfundet og som satser på deres særkende og bringe det i spil i forhold til borgere og turister på en relevant, troværdig og betydningsfuld måde.

Frederikshavn Kommunens ambition for museumsområdet er, at være medudvikler af åbne, synlige og vedkommende museer, der overrasker, forstyrrer og som præger sin omverden og samtidig – og som man ikke kan lade være at bruge og besøge, hvad enten man er barn, ung, voksen eller ældre.

På vegne af Frederikshavn Byråd

Mogens Brag

Formand for Kultur og Fritidsudvalget

Frederikshavn Kommune

Ellingåskibet er fra ca. 1163 og står i Ellingåskibshallen på Bangsbo Museum

Håndkoloreret radering udført af Michaela Lesarova

Indledning

Museumslandskabet er under forandring i disse år. Museernes omgivelser ændres med nye krav, forventninger og tendenser. Museumspolitikken tager afsæt i de forandringer og udfordringer, som der naturligt vil opstå på den baggrund.

Museumspolitikken skal bidrage til at sætte fokus på de udfordringer og udviklingspotentialer, som museerne indeholder.

Politikken skal desuden bidrage med, at

- udstikke kursen for de kommende års indsats på museumsområdet
- skabe synlighed om museernes identitet og rolle som kulturinstitution og aktør i udviklingen af lokalområdet
- fokusere på de områder, hvor museerne kan styrke deres potentiale som kulturbærer, -udbyder og -formidler i Frederikshavn kommune
- sikre sammenhæng til kommunens øvrige politikker og erhvervs- og kulturpolitiske strategier

Politikken skal udmøntes i resultatkontrakter med de enkelte museer for perioden 2011-2014, og kontrakterne skal således være det redskab, der omsætter politikken til konkrete handlinger, og skaber synlighed omkring museernes aktiviteter, samarbejder og partnerskaber.

Undervisning i den gamle skolestue, Sæby Museum

"Skal museerne også i fremtiden indtage en central plads i samfundet, er det derfor afgørende, at de styrker deres position som åbne og tilgængelige kulturinstitutioner, der arbejder professionelt med formidling og kommunikation"

**Direktør Steen Hvass,
Kulturarsstyrelsen, april 2010**

Museernes roller og funktioner

Nordjyllands Kystmuseum og Skagens Museum er som de eneste to museer i Frederikshavn kommune statsanerkendte museer, som modtager driftstilskud fra både stat og kommune.

De statsanerkendte museer er underlagt museumslovingen. Det betyder, at Skagens Museum og Nordjyllands Kystmuseum skal udføre opgaverne med at indsamle, registrere, bevare, forske og formidle – også kaldet museumsarbejdets 5 søjler. (www.kulturarv.dk/museer).

Frederikshavn Kunstmuseum & Exlibrissamling er som det eneste museum i kommunen, et kommunalt støttet museum, og er underlagt museets vedtægter, som er godkendt af kommunalbestyrelsen.

I Frederikshavn Kommune findes der desuden en række private museer, som ikke modtager nogen form for stats- eller kommunal støtte men udelukkende drives via private midler. Det er eksempelvis Drachmanns Hus, Grenen Kunstmuseum, Michael og Anna Anchers Hus, Skagens Bamsemuseum og Skagen Bunkermuseum.

Museumpolitikken omfatter udelukkende kommunens statsanerkendte og kommunalt støttede museer.

Museerne som katalysator for udvikling af nye oplevelser og fortællinger

Med løsning af de bundne opgaver ligger museerne inde med en viden og kompetencer, som er unik i forhold til at udvikle nye og attraktive oplevelser, fortællinger og formidlingsformer.

Identitet og formidling

Med deres store samlinger og kulturhistorier ligger museerne inde med en stor del af Frederikshavn kommunes "identitet". Museerne har derfor en helt central rolle som identitetsskabende aktør, som aktivt deltager i den proces, der er med til at definere os som individer og som lokalsamfund.

Museerne udgør en meget stor vidensbank, og denne viden skal give mening for det enkelte menneske. Det handler meget om, at museernes enorme viden omsættes til personligt tilrettede oplevelser og engagerede udtryksformer. For nogle vil det være at se og lytte, mens andre har brug for at være aktiv i fortællingen og indgå som aktør.

Læring og oplevelser

Museerne har en vigtig rolle som oplevelses- og læringssted. Museerne skal bruge deres faglighed og kompetencer til at skabe attraktive museer, hvor udvikling af nye iscenesatte, interaktive og publikumsinddragende udstillingsformer er i fokus.

Samarbejde

Museer i Frederikshavn Kommune skal bringe deres viden og kompetencer som iscenesættere, formidlere af identitet, historie og udtryk i spil i nye partnerskaber med andre aktører i kommunen og derved spille en aktiv rolle i udviklingen af lokalsamfundet og tage et socialt medansvar.

Bangsbo Museum er specialmuseum for søfart og handel i region Nordjylland. Dette billede viser en lille del af søfartsudstillingen

Udfordringerne

Med baggrund i museernes rolle i Frederikshavn Kommune står museerne overfor en række store udfordringer i de kommende år.

En række udviklingstendenser, både lokalt, nationalt og internationalt, er med til at præge og forme den dagsorden som museerne lever under.

Tendenser, der påvirker museerne til at træffe afgørende beslutninger i forhold til, hvordan fremtidens museum skal se ud, og hvilken rolle de skal have i lokalsamfundet.

Tendenser og udfordringer der bl.a. handler om,

- hvordan museerne sikrer aktuel og tidssvarende formidling af den viden, de besidder, og gør den relevant for brugere i alle aldre i det 21. århundrede
- hvordan museerne med sin unikke autenticitet kan blive ved med at være et attraktivt oplevelsessted
- hvordan museerne bliver en endnu større del af byens oplevelsesliv
- hvilke roller museerne med deres ressourcer, viden og faglige kompetencer skal spille i fremtiden i forhold til kommunens udvikling
- at operere i krydsfeltet mellem det virtuelle og det fysiske ved at synliggøre museerne og vise, at de er mere end bare bygninger med en masse "gamle"ting
- hvordan museerne håndtere stadig mere omfangsrige samlinger uden mulighed for at afhænde effekterne
- hvordan museerne i højere grad selv kan bidrage til finansiering af drift og udvikling.

Resultater fra Kulturarvstyrelsens nationale brugerundersøgelse på de statslige og statsanerkendte museer for 2009. Undersøgelsen viser bl.a., at

- 34 % af alle brugerne er i alderen 30-49 år. De 14-29 årige er med en andel på 13 % af musernes brugere den mindste brugergruppe. 53 % af brugerne er 50+
- på kunstmuseerne er brugerne generelt væsentlig ældre end på de kulturhistoriske museer. De naturhistoriske museer har de yngste brugere
- brugerne vurderer generelt "atmosfæren/stemningen på museet" højest og "muligheden for at deltage aktivt" den ringeste bedømmelse
- et museumsbesøg er i meget høj grad en social begivenhed

- hvordan museerne kan bidrage til bosætningspolitikken ved at være attraktive for både egne borgere og resursetærke tilflyttere.
- hvordan museerne derigennem indirekte kan bidrage til øget indtjening til finansiering af drift og udvikling.

Ambitioner

Frederikshavn Kommune ønsker museer af tiden – museer der afspejler tiden og dens tendenser.

Museerne skal derfor,

- være åbne, synlige og vedkommende museer, der overrasker, forstyrrer og som præger sin omverden i en lokal sammenhæng i en kommune i bevægelse
- være med til at udvikle kommunen og de enkelte lokalsamfund. Museerne skal satse på deres særkende og bringe det i spil og derved bidrage til den lokale identitet og sammenhængskraft
- fremme mulighedskulturen, som er kendetegnet ved, at borgere og besøgende kan og vil realisere deres drømme. Museerne skal rumme det logiske museum, det lærende museum, det brugerdrevne museum, det proaktive museum
- bringe deres viden og kompetencer i spil med andre aktører i kommunen via partnerskaber og på den måde være med til at skabe nye uddannelsesmiljøer, nye forretningsområder og nye arbejdspladser
- være videns- og oplevelshuse med læringselementer, som sætter den enkelte i stand til at se sig selv i en større kulturhistorisk sammenhæng

Skoleelever på besøg i den store hårsmykke-samling på Bangsbo Museum

En af artilleriskibet Niels Juels kanoner på Bangsbo Fort, som er en del af Bangsbo Museum

- i endnu højere grad end i dag være et ikke-formelt læringscenter for børn og unge
- være demonstratorier, som tiltrækker professionelle, amatører og studerende for udvikling af nye metoder, produkter og oplevelser
- være en naturlig del af kommunens liv og byens puls. Det handler om at skabe oplevelser i nye rum – det gælder både det fysiske rum og det virtuelle rum. Museerne skal være til stede og synlige, hvor folk færdes.

Udviklingsområder

Museerne skal gøre kulturarven aktiv og vedkommende for borgere og besøgende og direkte bidrage til at forme og styrke den lokale identitet og sammenhængskraft.

Med det som omdrejningspunkt ønsker Frederikshavn Kommune at sætte fokus på følgende udviklingsområderne:

- **Museerne og Karizma**
- **Museerne og publikum**
- **Museerne og oplevelser i vækst**

Museerne og Karizma

Karizma er en retning for arbejdet indenfor kultur, erhvervs- og oplevelsessektoren i Frederikshavn Kommune, hvor man benytter de eksisterende erhvervs- og oplevelsesressourcer og tilføjer dem nye kompetencer via mødet mellem brugeren, erhvervslivet, professionelle kreative uddannelser og etableringen af nye markedsrettede netværk.

Frederikshavn Kommune ønsker at museerne indtager en central position i udviklingen af modeller for samarbejde og samspil mellem brugere og andre kulturinstitutioner igennem Karizma.

Fra Frederikshavn Kunstmuseums samling af Karl Bovin

Museumspolitikken skal anspore museerne til at påtage sig rollen som demokratiske væksthuse, der kan styrke demokratiprocesen i forhold til lokalsamfundets medindflydelse og aktive medvirken i aktiviteter på museerne.

I regi af Karizma udtænkes der en netværksgruppe bestående af Frederikshavn kommunes Biblioteker, Nordjyllands Kystmuseum, Skagens Museum, Frederikshavn Kunstmuseum & Exlibrissamling, kommunens professionelle kommunikationsaktører, De litterære Selskaber og den lokale presse.

Netværket kan blandt andet fokusere på målet at arbejde på at professionalisere brugerinddragelsen i vores kulturinstitutioner og udvikle konkrete projekter og initiativer, der kan skabe nye uddannelses- og kursus tilbud, nye mødesteder, nye scener for brugernes udfoldelse.

Museerne kan i netværket få roller som

- demonstratorier og uformelle læringscentre
- uddannelsesforberedende institutioner
- aktør i kreative oplevelsesnetværk
- talentfabrikker

Museerne bidrager i dette netværk på baggrund af adgangen til og formidlingen af den lokale regionale og nationale kulturarv. Museerne er centrale bidragsydere til projektudviklingen, da de har en lang tradition for formidling af svært tilgængeligt materiale, erfaring med udstillingsopbygning, fortælle teknik, samt naturligvis en endeløs række af faktiske relaterede genstande og autentiske historier.

Museerne kan bidrage til samarbejdet som iscenesættere, formidlere af betydningen af identitet, historie og udtryk, ligesom de kan bidrage med dokumentations- og registreringsteknikker.

Netværket kan give museerne stor viden og impulser om fremtidens udstillingsformer, etablering af læringsnetværk, digitale formidlingsformer og direkte dialog med brugerne.

*Sommeraften på Skagen Sønderstrand. 1893
Tilhører Skagens Museum*

Skagens Museums have

Museerne og publikum

I Frederikshavn Kommune skal alle – borgere, gæster og turister – have mulighed for at opleve et varieret og mangfoldigt museumsudbud.

Museerne skal ansføres til at skabe meningsfulde, reflekterende udstillinger af høj kvalitet, der udfordrer publikum og bidrager til at præge og udvikle vores fælles identitet.

Tilpasse og udfordre publikum

Museerne skal ansføres til aktivt at arbejde med at inddrage publikum og give de besøgende mulighed for at sætte et personligt præg på museet og udstillingen for derigennem at skabe dialog om, hvordan museernes udstillinger opbygges og fortolkes.

Udfordringen for museerne bliver at styrke indsatsen for at omsætte deres respektive samlinger til personligt tilrettede oplevelser – for nogle vil det være at se og lytte, mens det for andre vil have betydning at være aktive i fortællingen eller være med til at skabe og tilrettelægge udstillingen.

En differentieret formidling skal sikre, at publikum med forskellige forudsætninger får en oplevelse ud af besøget. Det kræver et godt kendskab til målgrupper og til de forventninger, de har til museumsbesøget/udstillingen.

Det er i den forbindelse vigtigt, at museerne har fokus på de fysiske forhold og tilgængeligheden, så tilbuddene også tilpasses borgere med særlige behov.

Mere end en bygning

Museumspolitikken ønsker også at sætte fokus på rammer og rum for aktiv formidling såvel inden for som uden for de fysiske mure, der omgiver museernes udstillinger.

Den gode formidling foregår ikke kun ét sted. Der ligger en vigtig opgave for museerne i forhold til at kombinere en aktiv formidlingsindsats inden for murene med decentrale formidlingspunkter uden for murene via eksempelvis virtuel kommunikation.

Malerskolen på Skagens Museum

Det handler i høj grad om at inddrage byrum eller den omgivende natur i museet samt at tænke i nye alliancer og sociale tiltag, der skaber udveksling mellem museets og publikum og sætte spor i den lokale identitet og oplevelsen heraf.

Udbrede oplevelsen i tid

Endeligt er der et udviklingspotentiale for museerne at udbrede museumsbesøgets varighed.

Den oplevelse som den besøgende har på museum behøver ikke at være begrænset af den tid den besøgende bruger ved udstillingen. Der ligger en udfordring for museerne i forhold til at udbrede oplevelsens varighed, således den også omfatter tiden inden besøget, på stedet og efter besøget.

Museerne og oplevelser i vækst

Et af Frederikshavn Kommunes vækstspor i de kommende år har betegnelsen oplevelser og vækst.

Museerne har en central rolle som indholdsleverandør til oplevelseserhvervene og bidrager med deres udstillinger væsentligt til den merværdi, der skabes lokalt og i kommunen.

Denne position kan i de kommende år styrkes ved at Museerne i endnu højere grad indgår i samarbejdsrelationer og alliancer med erhvervs – og turismelivet i forhold til skabe oplevelser i vækst i Frederikshavn Kommune.

Museerne rummer et stort potentiale i forhold til sammen med andre aktører i lokalområdet at udvikle nye fortælle-, udtryks- og udstillingsformer og aktiviteter, der tager udgangspunkt i lokale historier og fortællinger i kommunen.

Museerne har en enestående mulighed for at udnytte det oplevelsespotentiale de rummer ved at gøre lokalrådets historie og kulturarv aktiv og levende ved at inddrage borgerne som medaktører.

Exlibris udført af Dronning Margrethe

Nedkastningsscene med container og faldskærm på Det Jyske Modstandsmuseum på Bangsbo Museum. Museet er specialmuseum for besættelsen i Jylland

En flok skolebørn foran indgangen til herregården Sæbygaard ved Sæby

På den måde kan kommunen bringe historie og kulturarv i spil på helt nye måder og borgerne og besøgende bliver ikke bare forbrugere af kulturydelser – de bliver medskabere og medtilrettelægger af oplevelserne.

De næste skridt

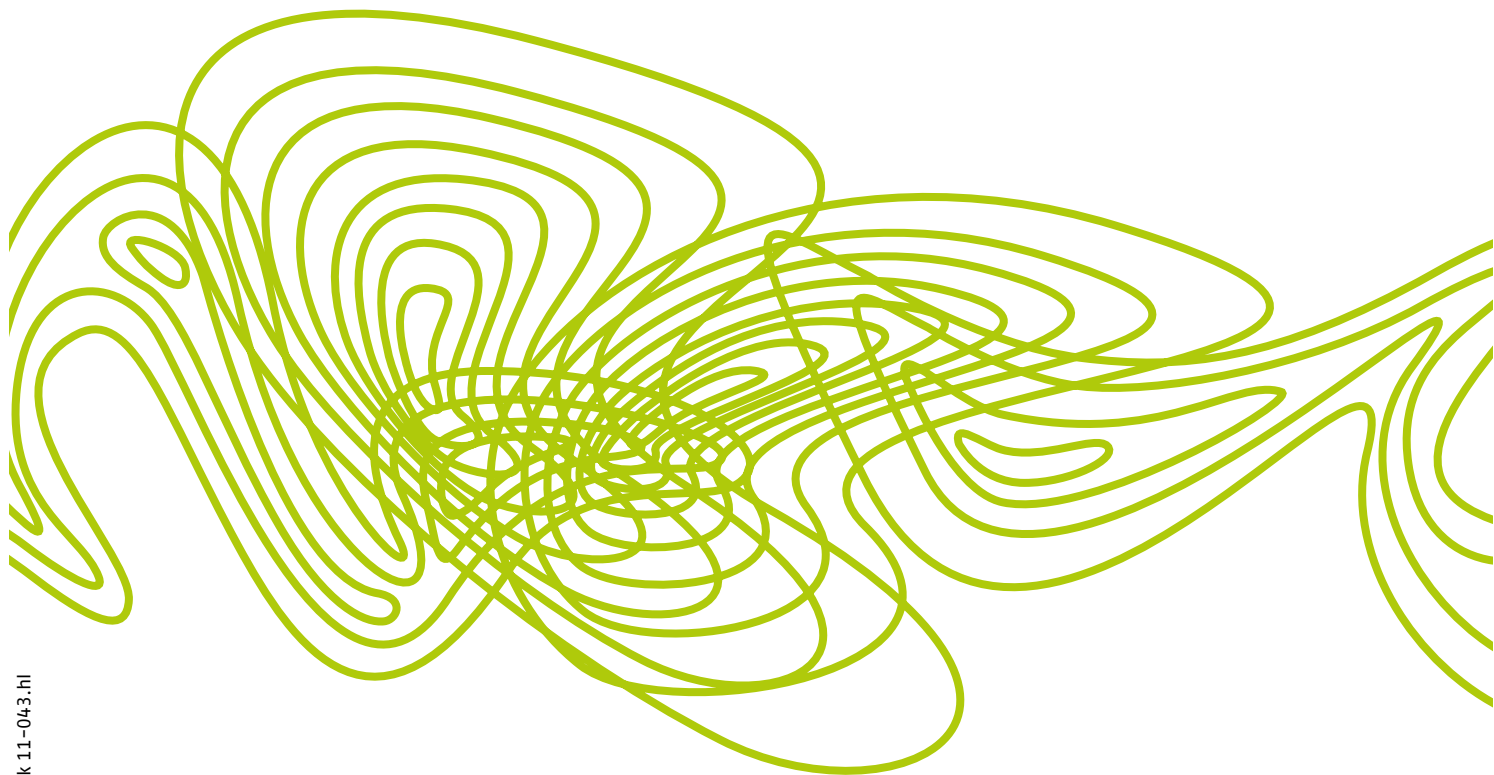
Som nævnt i indledningen er det næste skridt at omsætte politikken i resultatkontrakter med de enkelte museer.

Sideløbende med udformning af kontrakterne kan der foregå en udvikling, der tager udgangspunkt i udviklingen af nye fortælle-, udtryks- og digitale udstillingsformer, som kan være startskuddet for museerne til en proces med fokus på bl.a. kompetence-, talent- og produktudvikling indenfor oplevelsesdesignindustrien

Udviklingen søges fremmet i et frugtbart samspil med en lang række aktører i ind- og udland, jævnfør resultatkontrakterne med de enkelte museer samt museernes individuelle udviklingsplaner.

For de helt små børn er der på Bangsbo Fort indrettet en børnebunker, der på børnenes præmisser fortæller om besættelsen og 2. verdenskrig

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Frederikshavn Kommune

Rådhus Allé 100

9900 Frederikshavn

Tel.: 98 45 50 00

post@frederikshavn.dk

www.frederikshavn.dk